

ΑΝΟΙΧΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ

Art

25

4-5 Ιουλίου 2015 Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

► Του ΝΙΚΟΛΑ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗ

Oμάκιλ Γουόλτσερ ήταν και εξακολουθεί να είναι από τις πιο ενδιαφέρουσες πνευματικές φυσιογνωμίες της αμερικανικής φιλοσοφικής σκηνής. Τα βιβλία αλλά και οι δημόσιες παρεμβάσεις του, είτε αναφέρονται στην έννοια της δικαιοσύνης και στους διανοούμενους ως «κοινωνικούς κριτικούς» είτε στο ακανθώδες ζήτημα των δίκαιων και άδικων πολέμων, έγιναν αντικείμενο συζητήσεων και διαμάχης. Ένα πρόσφατο μάλιστα άρθρο του για τον Ισλαμισμό και την Αριστερά, στο περιοδικό Dissent, μας ξαναθυμίζει το διανοποιητικό θάρρος του 80χρονου στοχαστή να καταπιάνεται με δύσκολα ζητήματα ερχόμενος σε αντίθεση με στερεότυπα και βολικές γενικολογίες της προδευτικής σκέψης και πολιτικής.

Ο Γουόλτσερ από την νεότητά του έδειξε ενδιαφέρον για τις θρησκευτικές ρίζες της «ριζοσπαστικής πολιτικής». Δεν είναι βέβαια ο μόνος. Το θέμα του πολιτικού μεσσιανισμού και των σχέσεων ανάμεσα στα ευαγγέλια της Σωτηρίας και στους λόγους της κοινωνικής απελευθέρωσης έχει απασχολήσει αρκετά την ιστορία των ιδεών και τον πολιτικό στοχασμό.

Διαβάζοντας όμως το «Έξοδος και Επανάσταση» αντιλαμβανόμαστε πως ο συγγραφέας του αποσκοπεί σε κάτι περισσότερο: προτείνει μια ανάγνωση της Εξόδου επικεντρωμένη στο πολιτικό της νόμα. Το θέμα πλέον δεν αφορά μόνον το βιβλίο της Εξόδου αλλά το ποια είναι «πολιτική της Εξόδου» και γιατί έχει σημασία για κάθε κοινωνικοπολιτικό ριζοσπαστισμό που εμφανίστηκε στην νεότερη και σύγχρονη εποχή - από την εποχή του Κρόμβελ και των diggers μέχρι τον 20ό αιώνα.

Για τον Γουόλτσερ, η ιστορία της Εξόδου είναι μοναδική στον αρχαίο κόσμο. Σ' αυτήν χαράζεται μία πορεία από ένα σημείο Α σε ένα σημείο Χ, το οποίο δεν είναι παλινόντηση στην αφετηρία αλλά ολοκλήρωση μιας πθικής και πολιτικής πρόσδου. Η Εξόδος είναι μία αφήγηση της απελευθέρωσης από την αιγυπτιακή σκλαβιά και τη διάσιση της ερήμου με κατεύθυνση τη Γη Χαναάν. Την ίδια στιγμή, μας προσφέρει το αφηγηματικό πρότυπο της πορείας απαλλαγής από την τυραννία με ορίζοντα επίτευξης μια «καλύτερη ζωή» για μια δρώσα συλλογικότητα.

Στην ανάλυση του Γουόλτσερ, π ο Αιγυπτος αντιπροσωπεύει τον κανόνα της εκμετάλλευσης και της δουλείας, αλλά συγχρόνως

και τον προπύγμενο πολιτισμό που ξελογιάζει και παραπλανεί με τις πολυτέλειες και τις πδονές του τα τέκνα του Ισραήλ. Οι δυσκολίες καθ' οδόν προς τη Γη της Επαγγελίας ξυπνούν στους απλούς Ισραηλίτες τη νοσταλγία για τις υλικές απολαύσεις της ζωής στην Αίγυπτο, παρά την υποτέλεια και τους εξευτελισμούς που υφίσταντο υπό τον δεσποτισμό του Φαραώ. Με αυτήν την έννοια, η Εξόδος περιγράφει μια σειρά από επώδυνες πθικές και ψυχολογικές προκλήσεις οι οποίες διαχωρίζουν το παρόν από το μέλλον της λύτρωσης.

Το ενδιαφέρον με την ανάγνωση που προτείνει ο Γουόλτσερ εστιάζεται στον ενδόκοσμο, υλιστικό και πολιτικό χαρακτήρα της Μωσαϊκής Διαθήκης. Ο λαός του Μωυσή καλείται να φέρει εις πέρας την ίδια του την απελευθέρωση, να ανταποκριθεί σε ένα καθήκον με μπορεί να διαχωριστεί. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με τον Γουόλτσερ, η πολιτική της Εξόδου στοχεύει

